

CRITERI SOBRE LA DENOMINACIÓ CATALANA DE LES VACUNES

El contingut d'aquest document està sotmès a una llicència Creative Commons d'ús obert, amb reconeixement d'autoria i sense obra derivada

<http://creativecommons.org/licenses/by-nd/3.0/deed.ca>

© TERMCAT, Centre de Terminologia

Aquest criteri va ser aprovat pel Consell Supervisor en la sessió del dia 12 de març de 2015 (acta núm. 587)

Introducció

Les denominacions de les vacunes presenten molta variació, deguda en gran mesura al fet que són denominacions llargues i sintagmàtiques que poden incloure referències a més d'una malaltia –la qual, al seu torn, pot tenir diferents designacions–, referències a les variants d'un patògen o referències a la composició de la vacuna. A més, es tracta de denominacions que no queden restringides a l'àmbit especialitzat sinó que són conegudes pel gran públic, de manera que en part la variació es deu als diferents contextos d'ús. Finalment, també cal tenir en compte les modificacions periòdiques dels calendaris de vacunacions (dotze a Catalunya, per exemple, des que es va fer el primer, l'any 1980) per a adaptar-se, d'una banda, als avenços de l'àmbit de la vacunologia i, de l'altra, a noves situacions epidemiològiques, de manera que les denominacions de les vacunes també s'han hagut d'anar reajustant a partir de les designacions originals.

És amb motiu de l'edició de la *Terminologia de les vacunes*,¹ que s'ha vist la necessitat d'establir un criteri general per a sistematitzar les denominacions de les vacunes, tant les d'ús actual com les que puguin sorgir en un futur. El criteri, aprovat pel Consell Supervisor, ha estat consensuat amb especialistes del Programa de Vacunacions del Departament de Salut, del Departament de Salut Pública de la Universitat de Barcelona, del Servei de Pediatria de l'Hospital Germans Trias i Pujol, i del Centre de Vacunació d'Adults de l'Hospital Clínic de Barcelona.

Sobre el nucli de les denominacions: *vacuna* o *vaccí*

Com a nucli de les denominacions, s'acorda de prioritzar la forma *vacuna*,² ja recollida a la primera edició del diccionari normatiu com a sinònim de *vaccí*, perquè és la forma habitual actualment per a fer referència a aquest concepte.

També es consideren adequades, però, les denominacions creades a partir del nucli *vaccí*,³ que és la forma genuïna i tradicional.

Aquesta priorització és la que s'ha establert també fins ara en els diccionaris terminològics del TERMCAT que inclouen aquest terme,⁴ en què es recull *vacuna* com a denominació principal i *vaccí* com a sinònim complementari.

¹ CATALUNYA. DEPARTAMENT DE SALUT; TERMCAT, CENTRE DE TERMINOLOGIA. *Terminologia de les vacunes* [en línia]. Barcelona: TERMCAT, Centre de Terminologia, cop. 2015. (Diccionaris en Línia) <http://www.termcat.cat/ca/Diccionaris_En_Linia/209>

² El substantiu *vacuna* és un manlleu del castellà, procedent al seu torn de l'adjectiu *vacuno* -na.

³ Com es pot observar resseguint les definicions de *vaccí* -ina del diccionari normatiu, a partir de l'ús adjectiu ("Relatiu o pertanyent a les vaques") la forma *vaccí* va passar a denominar "Malaltia eruptiva d'origen víric, observada sobretot en les vaques, però també en el bestiar equí i en l'home", posteriorment també "Limfa provinent d'algun animal afectat del vaccí i que, injectada en l'organisme humà, l'immunitza contra la verola" i, finalment, "Preparat que estimula la formació d'anticossos, amb la qual cosa hom aconsegueix immunització contra diverses infeccions".

⁴ Per exemple, en el *Diccionari d'immunologia*, en el *Diccionari d'infermeria* i en el *Diccionari de recerca clínica*, consultables al web del TERMCAT: http://www.termcat.cat/ca/Diccionaris_En_Linia/.

Estructura general de les denominacions

El Consell Supervisor recomana construir les denominacions de vacunes seguint un dels dos patrons següents:

- a) ***vacuna* + *anti-* + adjectiu relatiu a la malaltia o al patogen** (o **nom de la malaltia o del patogen**, quan no hi ha adjectiu que expressi relació amb la malaltia o amb el patogen)
- b) ***vacuna* + *contra* + article definit + nom de la malaltia o del patogen**

Pel que fa a les construccions amb el prefix *anti-*, es creen sempre que sigui possible amb l'adjectiu que expressa relació amb la malaltia o amb el patogen (per exemple, *vacuna antitetànica*, *vacuna antivaríola* o *vacuna antimeníngeocòccica*), fins i tot en els casos en què l'adjectiu existent s'allunya formalment de la denominació habitual de la malaltia (per exemple, *vacuna antipertússica*, per a la tos ferina; *vacuna antiamaril·lica*, per a la febre groga, o *vacuna antivaríola*, per a la verola).

Només quan no existeix o no és possible crear un adjectiu relatiu a la malaltia o a l'agent patogen, normalment perquè el nom de la malaltia o del patogen és una forma sintagmàtica (en algun cas un nom científic), el prefix *anti-* s'adjunta al nom de la malaltia o del patogen i no a un adjectiu (per exemple, *vacuna antihepatitis A* o *vacuna antiencefalitis japonesa*).

Com a regla general, el Consell Supervisor proposa d'escriure el prefix *anti-* aglutinat a l'adjectiu o al substantiu que el segueix, també quan modifica tot un sintagma (per exemple, *vacuna antigrip A(H1N1)*, *vacuna antiherpes zòster* o *vacuna antivírus del papil·loma humà*);⁵ només en casos excepcionals, per exemple quan el prefix precedeix majúscules, xifres o símbols, s'ha d'escriure seguit de guionet, tal com estableix la normativa (per exemple, *vacuna anti-Haemophilus influenzae tipus b*).

Quant a les construccions amb la preposició *contra*, es creen en tots els casos de la mateixa manera, amb la referència al nom de la malaltia o del patogen. Com a excepció, només cal tenir en compte que, si la denominació del patogen és un nom científic i no un nom popular, no va precedit de l'article definit, d'acord amb les convencions generals establertes (per exemple, *vacuna contra Haemophilus influenzae tipus b*).

El Consell Supervisor dóna el vistiplau tant a la construcció amb el prefix *anti-* com a la construcció amb la preposició *contra* perquè en tots dos casos es creen denominacions lingüísticament adequades i precises des d'un punt de vista semàntic. Més concretament, el Consell Supervisor valora, d'una banda, que el prefix *anti-* permet crear denominacions terminològicament travades, que poden tenir ús sobretot en contextos especialitzats, i, de l'altra, que la preposició *contra* dóna lloc a denominacions explicatives, que poden ser especialment adequades en contextos divulgatius.

⁵ Per als casos en què el prefix *anti-* modifica tot un sintagma, el Consell Supervisor ha valorat altres grafies, per evitar possibles ambigüitats de l'escriptura aglutinada: d'una banda, la grafia amb guionet (per exemple, *vacuna anti-herpes zòster*), la qual seguiria l'escriptura admesa a la nova gramàtica normativa per a aquest tipus de compostos ("També es pot escriure guionet entre el prefix i el primer dels components d'un compost sintagmàtic: *ex-director general*, *vice-primer ministre*"; d'altra banda, la grafia no aglutinada (per exemple, *vacuna anti herpes zòster*), en què la forma *anti* tindria la consideració de preposició i no de prefix, d'acord també amb la possibilitat recollida a la nova gramàtica normativa ("També cal observar que hi ha elements com *anti*, *post* i *pre* que apareixen usats com a mots en formacions ocasionals recents: *Una manifestació anti cascos blaus*. *L'Europa post Maastricht*"). Finalment, el Consell Supervisor ha descartat aquestes dues possibilitats, a petició dels especialistes de l'àmbit, perquè donen lloc a grafies diferents segons el cas, amb les dificultats d'aplicació i les incoherències aparents que això podria comportar (per exemple, *vacuna antigripal* però *vacuna anti grip A(H1N1)* o *vacuna anti-grip A(H1N1)*), i també perquè, malgrat tot, aquestes grafies no desfan totes les ambigüitats possibles que poden generar aquestes denominacions (per exemple, en els casos en què el nom del patogen va seguit d'alguna altra característica de la vacuna, com a *vacuna antimeníngeococ B de quatre components*). A més, el Consell Supervisor ha tingut en compte que de moment aquestes grafies no es recullen a la nova gramàtica d'una manera prescriptiva, sinó com a grafies possibles, per la qual cosa sembla que la grafia aglutinada es considera vàlida.

Finalment, no es recomanen en contextos formals o especialitzats les denominacions creades amb el nucli *vacuna* seguida de la preposició *de* i el nom de la malaltia o del patògen (per exemple, *vacuna de la varicel·la* o *vacuna del virus del papil·loma humà*), si bé el Consell Supervisor fa notar que són denominacions també possibles en català i que poden tenir ús en contextos informals, d'acord amb el sentit genèric que té la preposició *de*.

Tractament de la sinonímia

Sinonímia de noms i adjectius referents a malalties

En cas que hi hagi més d'una denominació per a fer referència a la malaltia contra la qual actua una vacuna (per exemple, una denominació culta i una denominació popular), o més d'un adjectiu referent a la malaltia, s'ha de valorar quina denominació es considera preferent per a construir el nom de la vacuna, així com la possibilitat de proposar denominacions complementàries de la vacuna per a recollir aquesta sinonímia.

A causa de la dificultat d'establir un criteri general per al tractament d'aquest tipus de sinonímia, perquè la casuística pot ser molt diversa, es proposa de valorar cada cas concret tenint en compte les recomanacions següents:

- Convé prioritzar els noms i adjectius de malalties més adequats, més precisos semànticament, més internacionals i amb més acceptació entre la comunitat científica.
- Es poden recollir noms i adjectius sinònims en denominacions complementàries si són formes vigents i acceptades per la comunitat científica.

En els casos de variació dialectal, es considera adequat utilitzar la variant pròpia de cada zona, i aquesta informació, quan escau, es recull en nota a les fitxes terminològiques. Així, per exemple, com a sinònims de *vacuna antixarampionosa* i *vacuna contra el xarampió*, també poden ser adequades, segons la varietat dialectal, les denominacions *vacuna contra la pallola* o *vacuna contra la rosa* (*pallola* és la forma pròpia del valencià meridional i l'eivissenc, mentre que *rosa* és la forma documentada en mallorquí i en menorquí), o bé com a sinònim de *vacuna antivariolosa* i *vacuna contra la verola* també pot ser adequada, segons el dialecte, la denominació *vacuna contra la pigota* (*pigota* és una denominació àmpliament estesa, usada en el català occidental, balear i alguerès, i també en rossellonès amb la variant *picota*).⁶

Sinonímia en la denominació de vacunes combinades

En la denominació de vacunes combinades, de vegades s'utilitzen denominacions sinònimes basades en el nombre de malalties que cobreix la vacuna.

En el cas de denominacions d'ús popular com *vacuna triple vírica* i *vacuna triple bacteriana*, que designen, respectivament, la vacuna antixarampionosa, antirubeòlica i antiparotidítica, i la vacuna antidiftèrica, antitetànica i antipertússica, s'acorda de recollir aquestes denominacions com a sinònims complementaris de les denominacions més precises i especialitzades. Es tracta de denominacions de tipus popular molt esteses entre el públic general, que tenen també l'aval dels experts i es documenten en obres enciclopèdiques i especialitzades de referència.

Un cas diferent és el de les denominacions *vacuna pentavalent* i *vacuna hexavalent*, que fan referència al preparat que combina la vacuna contra la diftèria, el tètanus, la tos ferina,

⁶ La informació sobre la distribució dialectal s'ha extret de l'*Atles lingüístic del domini català* (VENY, Joan; PONS i GRIERA, Lúcia. *Atles lingüístic del domini català. Vol. I. Introducció: 1. El cos humà. Malalties*. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans, 2001. 336 p.)

Haemophilus influenzae tipus b, la poliomièlitis i, en el cas de la vacuna hexavalent, també l'hepatitis B. En aquests casos, en què la denominació descriptiva no té ús i, a més, seria molt llarga, es proposa de recollir únicament les denominacions amb la referència al nombre de malalties que combat la vacuna, és a dir, *vacuna pentavalent* i *vacuna hexavalent*.

Sinonímia en la denominació de vacunes polivalents

En les denominacions de vacunes polivalents, es poden especificar, segons el cas, els serotips o serogrupos per als quals és vàlida la vacuna (per exemple, *vacuna antihepatitis A i B*) o bé es pot utilitzar la construcció genèrica *x-valent* (*vacuna antipneumocòccica conjugada heptavalent*).⁷

Com a criteri general, es proposa de fer l'especificació en els casos en què la vacuna és útil per a pocs serotips o serogrupos (dos o tres, preferiblement), ja que l'especificació en aquests casos no allarga excessivament la denominació i permet evitar possibles ambigüitats (per exemple, *vacuna contra les hepatitis A i B*). De totes maneres, per motius d'ús, també es considera adequada la sinonímia en la denominació de vacunes polivalents vàlides per a pocs serotips o serogrupos d'una malaltia, sempre que la construcció amb *x-valent* no sigui confusional (per exemple, *vacuna contra el virus del papil·loma humà tipus 16 i 18* i *vacuna contra el virus del papil·loma humà divalent*).

En canvi, en els casos en què la vacuna és útil per a un nombre mitjà de serotips (tres o quatre), es proposa, sempre que la forma *x-valent* no sigui confusional, de donar prioritat a la denominació amb el formant *-valent* (per exemple, *vacuna antimeningocòccica tetravalent* o *vacuna contra el meningococ tetravalent*), si bé l'especificació dels serotips o serogrupos també es considera vàlida (*vacuna antimeningococs A, C, W i Y* o *vacuna contra els meningococs A, C, W i Y*).

Per últim, també es proposa d'utilitzar l'expressió *x-valent* en la denominació de vacunes útils per a un nombre major de serotips o serogrupos, perquè en aquests casos les denominacions resultants són més sintètiques i perquè, malgrat la inespecificitat, no solen ser confusionàries (per exemple, *vacuna antipneumocòccica conjugada decavalent*, *vacuna antivírus del papil·loma humà nonavalent*).

Denominacions de vacunes polivalents: referència als diferents serotips o serogrupos

Per a separar gràficament els diferents serotips o serogrupos que s'especifiquen en la denominació d'una vacuna, es proposa de recórrer a la conjunció *i* (*vacuna antihepatitis A i B*), precedida de comes en els casos de més de dos serotips (*vacuna antimeningococs A, C, W i Y*), perquè és la fórmula més discursiva i la que pot utilitzar-se en tots els casos sense excepció.

Es descarta la fórmula amb el símbol + (**vacuna antimeningococs A+C*), tot i que està molt estesa en la denominació de vacunes vàlides per a dos serotips o serogrupos d'una malaltia, perquè crearia construccions molt feixugues, tant pel que fa a la grafia com a la pronúncia, en els casos de vacunes vàlides per a més serotips o serogrupos (**vacuna antimeningococs A+C+W+Y*), de manera que caldria buscar una solució específica per a aquest tipus de denominacions.

⁷ Per a més informació sobre la construcció *x-valent*, vegeu l'apartat "Denominacions de vacunes polivalents: referència al nombre de serogrupos o serotips" (pàg. 4).

Denominacions de vacunes polivalents: referència al nombre de serotips o serogrupos

Per a fer referència al nombre de variants d'un patogen (serotips o serogrupos) per als quals és vàlida una vacuna, es proposen dues solucions diferents segons el cas.

En la designació de fins a deu serotips o serogrupos, es considera adequada la construcció culta formada per un numeral grec adjuntat al formant llatí *-valent*⁸: *monovalent*, *divalent*, *trivalent*, *tetravalent*, *pentavalent*, *hexavalent*, *heptavalent*, *octovalent*, *nonavalent* i *decaivalent*. És la construcció que s'ha imposat en l'ús, tant en català com paral·lelament en la resta de llengües de referència, si bé es tracta d'una construcció no homogènia pel que fa a l'origen dels formants cultes.

A partir d'onze serotips o serogrupos, es proposa de donar prioritat, en canvi, a la construcció formada amb la xifra i el formant llatí *-valent* (*11-valent*, *13-valent*, *23-valent*, etc.). Es tracta d'una construcció que, si bé és híbrida pel que fa als formants, evita l'ús de formants cultes complexos i poc coneguts (*trideca-*, *icositrí-*, *triaconta-*, *tetraconta-*, etc.), que donarien lloc a denominacions molt opaques.

També es considera admissible, si bé secundàriament, la construcció amb la xifra i el formant *-valent* per a fer referència a menys d'onze serotips o serogrupos en contextos divulgatius o amb limitacions d'espai.

Finalment, en el cas de denominacions abreujades, la valència s'indica sempre per mitjà de la xifra (per exemple *vacuna Pn7* per a la vacuna antipneumocòccica heptavalent, o *vacuna VPH4* per a la vacuna contra el virus del papil·loma humà tipus 6, 11, 16 i 18).⁹

Denominacions de vacunes polivalents o combinades: ús del plural

En les denominacions de vacunes polivalents en què s'especifiquen les variants d'un mateix patogen (és a dir, els serotips o serogrupos que cobreix la vacuna), o en les denominacions de vacunes combinades en què s'especifiquen diferents espècies de patògens, es recomana, per adequació lingüística, d'utilitzar el nom de la malaltia en plural (per exemple, *vacuna contra les hepatitis A i B*, etc.).

Referència al tipus de vacuna

Quan en la denominació d'una vacuna s'indica que es tracta d'una vacuna conjugada, és a dir, preparada amb antigens de tipus polisacàrid units a una proteïna portadora, es proposa d'incloure l'adjectiu *conjugada* just després del nom de la malaltia o, si escau, de l'agent causant (*vacuna antimeniogococ A conjugada*, *vacuna anti-Haemophilus influenzae tipus b conjugada*), i això inclou els casos en què després s'indica que es tracta d'una vacuna polivalent (*vacuna antipneumocòccica conjugada decaivalent*).

Aquest criteri s'adiu a l'ús majoritari i a les denominacions documentades en les altres llengües.

⁸ El formant *-valent* procedeix del mot llatí *valens valentis*, 'que té força'.

⁹ Per a més informació sobre les denominacions abreujades, vegeu l'apartat "Denominacions abreujades de vacunes" (pàg. 5).

Denominacions abreujades de vacunes

Estructura general

Tenint en compte que les denominacions de vacunes són formes sintagmàtiques i en alguns casos especialment llargues, es considera útil disposar també de formes abreujades que es puguin utilitzar en certs contextos, com ara en el calendari de vacunacions o al llarg d'un text en què es faci referència diverses vegades a la mateixa vacuna.

Les denominacions abreujades de vacunes, d'acord amb la tradició establerta, segueixen sempre l'ordre propi de la sintaxi catalana i es creen a partir de la inicial (o de les inicials, en cas de denominacions sintagmàtiques o compostes) o del fragment inicial del nom de la malaltia en casos consagrats per l'ús o de les malalties sobre les qual actua la vacuna (per exemple, *T* per a la vacuna contra el tètanus, *FG* per a la vacuna contra la febre groga, *RV* per a la vacuna contra el rotavirus, *Pn* per a la vacuna contra el pneumococ o *XRP* per a la vacuna contra el xarampió, la rubèola i la parotiditis), o a partir de les inicials del nom del patògen que causa la malaltia (per exemple, *BCG* per a la vacuna contra la tuberculosi, causada pel bacil de Calmette-Guérin).

Quan escau, també s'inclou a continuació, sense espai en blanc, el serogrup o serogrupos o el serotip o serotips sobre els quals actua la vacuna, ja sigui amb la referència explícita als serogrupos o serotips (per exemple, *HAB* per a la vacuna contra les hepatitis A i B) o bé indicant-ne el nombre (per exemple, *VP2* per a la vacuna contra el virus del papil·loma humà tipus 16 i 18). A més, en alguns casos també forma part de la sigla la inicial de la via d'administració (bàsicament quan existeix la mateixa vacuna en diferents presentacions; per exemple *PO* i *PI*, per a la vacuna contra la poliomielitis oral o injectable, respectivament) o un element indicador del tipus de vacuna (pràcticament només quan existeixen, o han existit, diferents composicions per a una mateixa vacuna; per exemple, *DTPa* i *DTPs*, per a la vacuna contra la diftèria, el tètanus i la tos ferina acel·lular o de cèl·lules senceres, respectivament).

El Consell Supervisor proposa que les denominacions abreujades de vacunes s'encapçalin sempre que sigui possible amb el nucli *vacuna* en aposició (*vacuna HAB* o *vacuna BCG*), per així evitar la coincidència entre l'abreujament del nom d'una vacuna i l'abreujament habitual del nom de la malaltia contra la qual actua aquella vacuna o del patògen que causa la malaltia, com passa per exemple amb la sigla *HA*, utilitzada per a fer referència a l'hepatitis A i a la vacuna contra l'hepatitis A, o amb la sigla *BCG*, referent al bacil de Calmette-Guérin i a la vacuna contra la tuberculosi. Aquest tipus d'estructura apositiva es documenta paral·lelament en castellà, en francès i en anglès en obres terminològiques de referència. Si bé crea formes més llargues que les alternatives descartades, es considera la solució més transparent i menys confusionària.

Es descarta de fer precedir de la lletra *V*, inicial del mot *vacuna*, les formes abreujades tot i que la forma resultant seria més sintètica que la forma amb aposició, perquè en alguns casos no evita l'ambigüïtat, ja que la *V* ja s'utilitza com a abreujament de *virus* (per exemple *VHA*, que seria la sigla de *vacuna contra l'hepatitis A*, és una sigla que ja té ús per a fer referència al virus de l'hepatitis A, o *VEJ*, que seria la sigla de *vacuna contra l'encefalitis japonesa*, designa ja el virus de l'encefalitis japonesa).

També es desestima d'encapçalar totes les formes abreujades amb la seqüència *VA* o *VC*, com a escurçaments de *vacuna anti-* o *vacuna contra*, perquè es considera que es tracta d'un mecanisme artificios que complica en excés l'estructura de totes les formes escurçades.

Ús de majúscules i minúscules

Les inicials (dels noms de malalties, patògens, vies d'administració, etc.) que formen part de les denominacions abreujades de vacunes s'escriuen, com a regla general, en majúscula, tal com és propi del procés de siglació. En els casos en què, per tradició, no es pren només la inicial del nom de la malaltia sinó una partició més gran, les lletres que segueixen la inicial s'escriuen en minúscula (per exemple, *vacuna Pn10* per a la vacuna contra el pneumococ decavalent), d'acord amb els usos establerts en l'àmbit de la vacunologia, tant en català com en la resta de llengües de referència.

També es recomana de respectar altres usos en minúscula que són tradicionals en l'àmbit i que en general es documenten de la mateixa manera en la resta de llengües, els quals es detallen a continuació:

- En la inicial del nom d'una malaltia, malgrat el criteri general, s'utilitza la minúscula per a distingir la vacuna amb càrrega antigènica baixa, per a adults, de la vacuna amb càrrega antigènica estàndard. En aquests casos, de fet, conviuen dues formes abreujades similars, que es distingeixen principalment per l'ús de les majúscules i les minúscules (per exemple, *vacuna DT* designa l'antiga vacuna antidiftèrica i antitetànica amb càrrega antigènica estàndard, infantil, i *vacuna Td* designa la vacuna antitetànica i antidiftèrica actual amb càrrega antigènica baixa, per a adults.¹⁰
- En l'abreujament de formes sintagmàtiques, s'utilitza la minúscula quan ja existeix la mateixa forma abreujada per a designar la malaltia o l'agent patògen que la causa i aquesta forma respecta la combinació de majúscules i minúscules de la denominació desplegada (per exemple, *vacuna Hib* i no **vacuna HIB* perquè *Hib* és la sigla establerta per a *Haemophilus influenzae* tipus b).¹¹
- Finalment, també s'utilitza la minúscula en les inicials que fan referència al tipus de composició de la vacuna (per exemple, *vacuna DTPa* i *vacuna DTPs*, en referència a la vacuna antidiftèrica, antitetànica i antipertussica acel·lular o de cèl·lules senceres, respectivament).

Presència de símbols en les denominacions abreujades

Com a criteri general, s'acorda d'evitar l'ús de símbols i conjuncions en les denominacions abreujades. Es prefereix, doncs, la forma *vacuna HAB* per a la vacuna contra les hepatitis A i B, en comptes de *vacuna HA+B* o *vacuna HAiB*.

Referència a l'adjectiu *conjugat -ada*

Tot i que algunes sigles d'ús tradicional (com *MCC*, que designa la vacuna contra el meningococ C conjugada) inclouen la lletra *C* en referència al fet que es tracta de vacunes conjugades, es recomana d'eliminar aquestes referències de les sigles perquè en aquests contextos la lletra *C* sol indicar el serotip o serogrup C i en algun cas la sigla resultant seria confusional (per exemple, *vacuna MAC* tant podria fer referència a la vacuna contra el meningococ A conjugada com a la vacuna contra els meningococs A i C).

¹⁰ En aquest cas, a més, l'ordre dels elements de la sigla no és coincident per una qüestió històrica en l'evolució de la vacuna infantil i la vacuna per a adults.

¹¹ En canvi, *vacuna BCG*, i no **vacuna bCG* perquè *BCG* és la sigla establerta per a "bacil de Calmette-Guérin".

Ús del guionet

En les abreviacions referents a vacunes combinades que inclouen al seu torn preparats polivalents, com és el cas de les vacunes pentavalent i hexavalent, s'utilitza el guionet per a separar els diferents components (*vacuna DTPa-PI-Hib* i *vacuna DTPa-PI-Hib-HB*).

Quadre resum de formes abreujades

2	divalent
4	tetravalent
4 (a MB4)	de quatre components
7	heptavalent
9	nonavalent
10	decaivalent
13	13-valent
23	23-valent
a	acel·lular
A	serogrup o serotip A
B	serogrup o serotip B
BCG	bacil de Calmette-Guérin
C	serogrup o serotip C
C (a <i>vacuna C</i>)	còlera
d	diftèria, càrrega antigènica baixa
D	diftèria, càrrega antigènica estàndard
ECE	encefalitis centreeuropea
EJ	encefalitis japonesa
G	grip
FG	febre groga
FT	febre tifoide
H	hepatitis
Hib	<i>Haemophilus influenzae</i> tipus b
HZ	herpes zòster
I	injectable
M	meningococ
O	oral
p	tos ferina (pertussis), càrrega antigènica baixa
P	tos ferina (pertussis), càrrega antigènica estàndard
P (a <i>vacuna XRP</i> o a <i>vacuna XRPV</i>)	parotiditis
Pn	pneumococ
R	rubèola
Ra	ràbia
RV	rotavirus
s	cèl·lules senceres
T	tètanus
V	varicel·la
VPH	virus del papil·loma humà
W	serotip o serogrup W
X	xarampió
Y	serotip o serogrup Y